

Este inutil să argumentăm aici ideea că arta nu moare numai datorită faptului că limbajul ei s-a diversificat, și că pentru acest motiv ea este receptată de publicul larg. Este absolut sigur că numărul celor ce iau contact cu arta tradițională sau modernă a crescut în ultimul deceniu (statisticile o confirmă). Să luăm, de exemplu, destinul poeziei, despre care se pretinde că va fi sufocată de dominația științei, de pragmatismul vieții moderne. Deși limbajul ei s-a complicat, în unele cazuri fiind cam abstract sau ocolind exprimările directe, tirajele în care sînt tipărite culegerile de versuri ale unor poeți de talent sînt neindeslătătoare.

Nici arta plastică nu este în declin, și numărul vizitatorilor din expoziții și muzee, în permanență creștere, atestă acest lucru. Teatrul, la rîndul său, caută și găsește noi modalități de contact cu publicul, cu care stabilește o comunicare directă. Romanul cunoaște și el una dintre epocile sale cele mai fertile, fiind, după părerea mea, exemplul cel mai concludent de coexistență a „modernului” cu „clasicul”: pe o structură clasică s-au alțoit mijloace și procedee noi de expresie literară.

Deși se poate spune că există o oarecare alunecare a preferințelor publicului spre zone mai comode de înțelegere, romane serializate pe micul ecran, filme comerciale, romane polițiste etc., afirmăm încă o dată că problema raportului artei moderne cu publicul este o problemă de educație, o problemă de integrare în viața socială, în ansamblul ei. Avînd de-a face cu o experiență estetică nouă, publicul trebuie înarmat, încă de pe băncile școlii, cu cifrul înțelegerii și asimilării ei, cu o nouă sensibilitate estetică.

Ion Pascadi³ considera, pe bună dreptate, că premisele care au dus, în epoca contemporană, la formarea noii sensibilități estetice, sînt: a) revoluția economică, care, în planul creației, a lărgit gruparea relativ închisă a artiștilor, iar în planul receptării, a lărgit amplu cercul celor care au acces la artă; b) revoluția politică, care a schimbat caracterul puterii, avînd drept ideal participarea maselor largi la conducerea socială, instituie, din principiu, o premisă favorabilă creației și receptării, care devin și preocupări ale unor instituții specializate, precum și ale celor politice; revoluția socialistă deschide calea democratizării accesului la artă; c) revoluția tehnico-științifică, care a adus cu ea dezvoltarea mijloacelor de comunicație de masă, cu rol imens în răspîndirea culturii; d) revoluția culturală, care a ridicat brusc spre artă masele largi populare, care își satisfac setea de cultură în special prin produse de mare serie, dar, treptat, nu se rezumă doar la acestea; e) revoluția timpului liber, care a crescut ca durată și s-a modificat ca structură; f) specificul național, diferențierile dintre sisteme social-economice, ba chiar și specificul local; g) factorii antropologici, psihologici, biofizilogici și genetici.

Toți acești factori ar trebui luați în considerare atunci cînd se inițiază un program de pregătire a gustului public pentru arta modernă, deoarece toți, într-o formă sau alta, cu o pondere mai mare sau mai mică, își pun amprenta asupra modalității în care publicul receptează inovația în artă.

³ Ion Pascadi, „Artă și civilizație”, Editura Meridiane, București, 1976, pag. 39—57.

telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“

A căzut destul de devreme prima zăpadă, a venit destul de devreme primul îngheț, dar teatrele își continuă, ba chiar își intensifică activitatea la sediu și în deplasare. ● O zonă, pînă nu demult vitregită de turnee, Valea Jiului, primește acum trupe numeroase, cu spectacole bune, după un program riguros alcătuit. ● De la începutul stagiunii, au jucat pe Valea Jiului Teatrul „Bulandra”, Tea-

trul de Comedie, Teatrul Național din București, Teatrul „Ion Vasilescu”. Acțiunea continuă, și, întrucît este deosebit de interesantă, o vom urmări îndeaproape. ● Spectacolele în deplasare sînt o formă eficientă de extindere a ariei de influență a unui teatru, o știe toată lumea. Dar, ce ne facem dacă unele teatre bucureștene bat mereu drumul Buzăului? Dacă treceți prin Buzău, aruncați-vă ochii pe

afișul săptămînal. Bieții buzoieni sînt sufocați de numărul spectacolelor bucureștene. În schimb, la Rîmniceu Sărat, la Focșani sau mai departe, bate vîntul prin casele de cultură. Ar fi o temă de meditație, pentru organizatorii de spectacole. ● Începînd cu luna noiembrie, s-au înmulțit matineele în Capitală. E foarte bine, dar, atenție la ținuta artistică a spectacolului de matineu! ●

(continuare la p. 39)

nat de un spirit de şotie studenţească, benignă, în ultimă instanţă, un „allegro molto vivace“, interpretat cu autenticitate, în cheia virstei de 20 de ani (şi ceva).

Textul Angelei Bocancea se pretează de minune la un asemenea spectacol. Fără pretenţii abisale, el povesteşte simplu o poveste din viaţa „cea de toate zilele“, cu doi îndrăgostiţi (absolvenţi) care vor să se căsătorească, dar n-au bani, dar părinţii (unii) sînt împotriva, dar... „o să fie bine“ (leit-motiv al spectacolului).

În acord cu nevoia regiei, de libertate totală în exprimare, scenografa Anca Pîslaru a creat un cadru scenic aerat şi ne-utru, care are marea calitate de a fi înainte de toate mobil, un modul cu funcţionalităţi multiple care creează şi recrează mereu alte spaţii de joc.

Jocul convenţiilor nu este numai fermecător : în unele momente, el atinge zone de reală teatralitate. Practicat în planuri mai largi, el îl conduce pe regizor, în ultima parte a spectacolului, spre noi surse de umor ; tot ce fusese pînă atunci teatru, în înţelegerea sa clasică, ni se rezevăluie sub un alt unghi, al „teatrului în teatru“. În consecinţă, nu mai asistăm la un spectacol profesionist, ci la repetiţia unei echipe de amatori (ticurile formulei sînt surprinse cu siguranţă şi binecuvînită distanţă). Rolurile şi-au

schimbat interpretii (evident, a doua distribuţie este inferioară celei dintîi), tonul se schimbă din farsă în şarjă, risul amical capătă accente corosive.

Jumătătea mea e întreagă este un spectacol de echipă. Componenţii ei sînt Marieta Luca, Hamdi Cerchez, Cristina Deleanu, Mihaela Balaban, Lavinia Jemna, Daniel Tomescu, Gabriela Vlad, Dorin Anastasiu, Ştefan Hagimă, toţi în postura dificilă de „actori totali“, care interpretează, dansează, cîntă (melodiile lui Nicu Alifantis, pe versurile de un umor bine dozat scrise de Carol Mălinescu), dar mai ales „se joacă“.

În acelaşi interviu acordat „României libere“ de directoarea Sorana Coroamă-Stanca, pe care l-am mai citat, se spune : „Sîntem singurul teatru din Bucureşti care avem două secţii cu profil diferenţiat, deci dispunem de posibilitatea de a face spectacole cu formule mai insolite. Ne-am propus, de la început, depăşirea discriminării iniţiale...“ Declaraţia este programatică şi, fie că sîntem sau nu de acord cu temeinicia ei, trebuie luată în consideraţie ca atare. Spectacolele comentate mai sus pot fi subsumate acestui program, dar nu îl pot impune. Încă. Aşteptăm piesele şi spectacolele „mari“, care să îl legitimizeze.

Dinu KIVU

telex-,, teatrul“●telex-,, teatrul“●telex-,, teatrul“

(Continuare de la p. 20)

La Teatrul „Fantasio“ din Constanţa a luat fiinţă secţia de teatru muzical pentru copii şi tineret.

● Teatrul de animaţie din Bacău are un nou director : Calistrat Costin, poet, autor al volumului de versuri (parodii şi nu prea) „Satiră duhurilor mele“.

● Continuînd o frumoasă iniţiativă a stagiunilor trecute, Teatrul Mic a reluat conferinţele lunare. În această stagiune vom putea participa la ciclul de conferinţe „Omul contemporan şi teatrul“. ● Teatrul de păpuşi din Baia Mare a participat la cea de-a XIII-a ediţie a Festivalului internaţional în limba

esperanto, de la Zagreb. Spectacolul prezentat (Cinci fraţi minunaţi de Mihai Crişan şi Kovacs Ildiko) a cucerit patru premii ! Cum s-o fi spunînd „Bravo lor !“ în esperanto ? ● A apărut volumul „Sub semnul teatrului“ de Bogdan Ulmu. Autorul volumului este una şi aceeaşi persoană cu regizorul brăilean, care montează acum Chiriţa în provincie. Dacă face şi cu Alecsandri ce-a făcut cu I. L. Caragiale, apoi, aferim, Chiriţoae ! ● Am citit cu mare interes articolul lui Valentin Silvestru din „Era socialistă“ nr. 20/1980, intitulat „Cum îşi îndeplineşte teatrul funcţiile sale actuale“. ● Pri-

secretarul literar al Teatrului Naţional „Vasile Alecsandri“ din Iaşi şi statornic colaborator al rubricii noastre, ştiri noi, pe care ne face plăcere să le consemnăm : Dan Nasta repetă Don Carlos de Schiller, cu Mircea Dascalescu, Teofil Vălcu şi Sergiu Tudose. Tot Dan Nasta repetă, la studioul teatrului, Ciocîrlia de Jean Anouilh. Magda Bordeianu va începe repetiţiile la Operaţiunea Sana, de Ioan Chelaru. Mircea Filip pomeneste şi despre două spectacole-lectură (gen hibrid, după părerea noastră !), cu Omul cu cicatrice de Victor Capeleanu, şi Pose-daţii de Camus, după Dostoievski. ●

(Continuare la p. 40)

VIITORUL ROL

ILEANA ZĂRNESCU

De la absolvență (1961) și pînă în prezent, Ileana Zărnescu aparține colectivului Teatrului „A. Davila” din Pitești, unde a jucat peste șaizeci de roluri. A debutat cu Păcălița din **Inșir-te, mărgărite** de Victor Eftimiu. „...rol care mi-a fost atât de drag, încît nu-l pot uita niciodată” — mărturisește actrița. Talentul ei s-a manifestat în roluri dintre cele mai diferite, din dramaturgia originală și universală: Ecaterina Teodorescu din piesa cu același titlu de Nicolae Tăutu; Caterina (**Marele fluviu își adună apele**), Mara (**Io, Mircea Voievod**) de Dan Tărbilă; Cecilia Epure (**Simple coincidențe** de Paul Everac); Patroana (**Mitică Popescu** de Camil Petrescu); Anca (**Năpasta**), Veta (**O noapte furtunoasă**) de Caragiale; Doamna Clara (**Vlaicu-Vodă**) de A. Davila; Aneta Duduleanu (**Gaițele** de Al. Kirilescu); Leolea (**Orașul visurilor noastre** de A. Arbuzov); Mirandolina (**Hangița** de Carlo Goldoni); Vasilisa (**Azul de noapte** de Maxim Gorki); Crucinina (**Vinovați fără vină** de A. N. Ostrovski) etc. Pentru poemul dramatic **1907** de Dominic Stanca, Ileana Zărnescu — împreună cu Ileana Focșa și Petre Dumitrescu — a fost distinsă cu un premiu de interpretare la Gala națională a recitalurilor de la Bacău, ediția 1978. Iar anul acesta, la Colocviul regizorilor de la Birlad, spectacolul **Cui i-e frică de**

Virginia Woolf? de Ed. Albee, în care joacă rolul Marthei, a obținut premiul pentru omogenitate. „Fără falsă modestie, mă bucură mult aceste premii colective, chiar mai mult decît m-aș fi bucurat dacă aș fi primit premiul pentru un rol anume”.

Temperament dramatic de mari resurse, înclinată și spre compoziție, actrița trece cu ușurință de la o vîrstă la alta, de la un mediu la altul, schișînd personaje expresive și pline de vitalitate, deopotrivă în dramă și în comedie.

La Teatrul „A. Davila” din Pitești se repetă o nouă lucrare dramatică de Adrian Dohotaru: **Indrăgostiții de la 9 scara**. Regia: Costin Marinescu. Scenografia: Mihai Mădescu. Rolul pe care-l va interpreta Ileana Zărnescu este cel al Mamei.

„Piesa lui Adrian Dohotaru este, după părerea mea, un poem închinat dragostei și purității adolescenței. Rolul Mamei este foarte frumos și bine scris: o profesoară, mama unei eleve îndrăgostite, care are multă înțelegere față de această primă dragoste a fiicei sale. O replică a ei, caracteristică pentru sensibilitatea personajului, sună astfel: «totul este să avem încredere, cît mai multă încredere în copiii noștri».

Cu aparențele sale modeste, într-un mod discret, rolul pune o problemă importantă: în ce măsură ne cunoaștem copiii, în ce măsură înțelegem această tinărară generație. Comportarea ei dezinvoltă ne șochează, și uneori nu simțim în stare să trecem dincolo de aparențe, spre a sesiza profunzimea și acuitatea trăirilor ei sufletești. Înțelegerea pentru care pledează mama este o posibilă cheie; în fond, dragostea adolescentină este un sentiment pe care l-am trăit cu toții, dar pe care unii l-au uitat, judecîndu-și copiii sau elevii de pe poziții uscat-didactice.

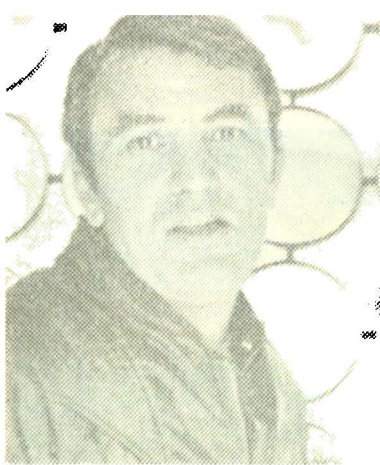
Am convingerea că echipa alcătuită (Nina Zărnescu, Sorin Zavulovici, Ion Roxin, Dumitru Drăgan, Petre Dinuliu, Wilhelmina Cîta, Andreia Raicu, Tuță Cristian) și condusă de regizorul Costin Marinescu va izbuti un spectacol așa cum îl dorim cu toții”.

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

(Continuare de la p. 39)
Mai aflăm că Naționalul îl va sărbători în curînd pe prețuitul veteran al scenei ieșene Constantin Sava, cu prilejul celei de a 80-a aniversări a zilei de naștere. La mulți ani, bădie Costache! ● Nicolae Scarlat, de curînd transferat de la Galați la

Piatra Neamț, repetă, pe scena Teatrului Tineretului, Proștii sub clar de lună, de Teodor Mazilu. ● La „Colocviul despre arta comediei” de la Galați și la „Festivalul dramaturgiei românești actuale” de la Timișoara, criticul Ion Cocora a desfășurat o vie activi-

tate, închinată revistei „Tribuna”, convingîndu-i pe invitați să se aboneze la publicația clujeană. ● Teatrul de Nord din Satu Mare ne anunță premiera spectacolului literar-muzical Cu oglinda în față. Din păcate, informația nu e completă. Nu știm despre

VIITORUL ROL

CONSTANTIN DRĂGĂNESCU

Constantin Drăgănescu a absolvit I.A.T.C. în 1961. Repartizat la Teatrul din Constanța, debutează în rolul Milan (**Marele fluviu își adună apele** de Dan Tărchiță), după care îi se încredințează Căminatul (**D'ale carnavalului** de Caragiale). Detașat la București, la Teatrul Regional, interpretează rolul Mișa (**Trenul blindat** de Vs. Vișnevski). În 1962, se transferă la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, unde joacă, printre altele: Don Felix (**Casa cu două intrări** de Calderon de la Barca), Orsino (**Mizerie și noblețe** de E. Scarpella), Șerban (**Trei generații** de Lucia Demetrius), Băiatul (**Nu sint Turnul Eiffel** de Ecaterina Oproiu). Din 1965 face parte din colectivul Teatrului Municipal din Ploiești; aici este distribuit în Spiridon (**O noapte furtunoasă** de Caragiale), Zefir (**Trandafirii roșii** de Zaharia Bărsan), Ianek (**Rețeta Makropoulos** de Karel Capek), Eugene (**Privește, inger, către casă**, dramatizare de Ketty Frings după romanul lui Thomas Wolfe), La Flèche (**Avarul** de Molière), Horațiu (**Tragedia spaniolă** de Thomas Kyd), Macduff (**Macbeth** de Shakespeare), Franz (**Hoții de Schiller**), Mosbie (**Arden din Kent**), Ioan (**Stilpii societății** de H. Ibsen), Diogene (**Diogene ciinele** de D. Solomon — rol pentru care a primit un premiu de

interpretare la Festivalul teatrului pentru tineret de la Piatra Neamț, ediția 1975—76), Păcală (**Snoave cu măști** de Ion Lucian), Tepeș (**A treia țapă** de Marin Sorescu) și altele.

Constantin Drăgănescu practică un joc reținut, modern, fără stridențe; păstrându-și silueta de adolescent, actorul e o prezență discretă, care, paradoxal, captează atenția prin modul în care știe să pună accente. O inteligență scenică înclinată spre nuanță, spre finețe, conduce evoluția personajelor sale.

Teatrul Municipal din Ploiești pregătește spectacolul cu piesa lui Aleksandr Ghelman, **Noi, subsemnații**. (Traducerea: Tudor Steriade. Regia: Harry Eliad. Scenografia: Mihai Tofan.) Constantin Drăgănescu este distribuit în rolul Leonea Șindin.

„Mi-e teamă de acest rol, nu numai pentru că la M.H.A.T. îl joacă strălucitul actor Aleksandr Kaliaghin, ci și pentru că Leonea Șindin este un personaj extraordinar. Cred că am să «fac» rolul din contrarii, alăturând tragicul și comicul. Fermecat de textul lui Ghelman și de erou, voi încerca să-l redimensionez cu mijloacele mele, potrivit temperamentului meu. E nevoie de o mare experiență de viață, ca să ajungi la sufletul lui, ca să-l înțelegi pînă în final. Piesa este pasionantă și-l iubesc grozav pe autor, pentru că îmi deschide un nou orizont, pentru că mă face să văd lumea prin ochii lui; spiritul său echilibrat sesizează ceea ce e bun și valoros în oameni și te învață cum să lupți pentru adevăr și pentru dreptate. Leonea Șindin (dispecer principal la un institut de construcții și montaj în agricultură), om simplu și cinstit, nu acceptă ca un tovarăș de muncă, corect și capabil, să piară din pricina unor nemernici care pun la cale tot felul de mîșcări. Luptînd cu toate armele împotriva imposturii și comportîndu-se așa cum îi dictează conștiința, e gata să se sacrifice pentru dreptate, dar nu acceptă umilința și compromisul. Programul lui de viață constă în lupta pentru adevăr, împotriva falsului și a falsificării. Intrat «în pielea» acestui om strălucitor, trepidînd de viață, vom vedea a cui va fi biruința!”

Maria MARIN

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

ce piesă e vorba, cine e autorul, cine a pus-o în scenă, cine joacă etc. Astfel de informații nu ne slujesc la nimic. ● Aureliu Manea, care, o scurtă perioadă de timp, a fost angajatul Teatrului de păpuși din Cluj-Napoca, a

revenit la Turda, unde a montat Medeea de Seneca. Tot la Turda, a avut loc recent premiera piesei Acvariu II de polonezii Jerzy Grusza și Kristoff Toeplitz, în regia lui Matei Varodi și scenografia Clarei Racz-Manea. ● Au în-

ceput pregătirile pentru revelion, drept care, cea mai mare concentrație de actori pe metru pătrat, se înregistrează pe Calea Dorobanți, la Televiziune.

FAIMA